

oblastim smrtne sodbe, katere izvršujejo njihovi organi;

d) da so pa naredbe v resnici namenjene samo anarhistom, to nam priča tudi vse dosedanjo delovanje ministerstva Taaffejevega, ker tudi nasprotniki njegovi priznajo, da pri nas do sedaj še nobena vlada s svojimi nasprotniki ni postopala tako pravično in še celó prizanesljivo, kakor sedanja vlada.

Sedanja vlada sicer rabi postavo objektivnega postopanja zoper časnike, toda nobenega še ni dala obsoditi zaradi tiskovnih prestopkov v zapor, nobenega v denarno kazen, nobenega v zgubo kavcije, kakor so poprejšnje „liberalne“ vlade to storile zoper česke in slovenske časnike res v nezaslišani meri. Vsemu svetu je znano, kako prizanesljivo sedanja vlada postopa nasproti uradnikom, in to političnim uradnikom, kateri ji prav očividno nasprotujejo; izgledov mogli bi naštetih na stotine in to počenši od c. k. namestnikov doli do okrajnih glavarjev.

Po pravici se tedaj sme očitati sedanji vladi, da je premalo, veliko premalo storila za narodno enakopravnost, toda nihče ji ne more po pravici očitati, da bi se bila sicer kje pregrešila zoper druge politične pravice zagotovljene v državnih temeljnih postavah.

Poglejmo si pa še ono bolj na drobno, v čemur hoče vlada omejiti temeljne postavbe. Tu imamo v prvi vrsti porotne sodbe. Soditi imajo za določen čas na mesto porotnikov redni sodniki. Zakaj, zato, ker so anarhisti uže pretili porotnikom enako kakor pretijo policajem, kateri imajo nalogo varovati javno varnost.

Kdor sedanjo vlado sodi po njenem dejanji, lahko ji veruje, da hoče s to naredbo varovati enako porotnike, kakor tudi nepristranske razsodbe, in to premembo potrditi je gotovo levici zborniški toliko lažji, ker ima gotovo med sodniki skoraj vse svoje pristaše in se ji tedaj od njih razsodb gotovo ni bati krivične sodbe.

Daljne naredbe zadevajo omejevanje tajnosti pisem in pa društvene prostosti, pa tudi osobne prostosti v nekem oziru.

Zakaj se namerava omejiti tajnost pisem? Zato, ker je bilo do zdaj uže vladi znano, da je posebno na Dunaj dohajalo dan na dan na tisoče in tisoče prepovedanih tiskovin, časnikov in brošur, katere je sedaj še celó vlada sama po svojih poštnih osobah pomagala razširjati in je tako nehoté pripomogla k zapeljevanju ali strahovanju sicer miroljubnih delavcev in obrtnikov; zdaj bode rešena tega čudnega samomornega delovanja, ker sme sumljiva pisma odpreti in zapleniti, oziroma tudi postopati zoper zapeljivce.

Enako je pri omejenji prostosti shodov. — Do zdaj je bilo, na pr. policiji dunajski vselej naprej znano, da ne mine noben shod delavcev na Dunaji in okolici brez smrtne nevarnosti njenega objekta in brez velikega vznemirjenja. — Poznala je vse hujskače, vedela je, da bodo zopet hujskali in vendar ni imela druge moči zoper nje, kakor odvzeti jim besedo med zborovanjem ali pa razpustiti shod, kar je zmiraj dajalo zopet povod k novemu vznemirjenju in razsajanju.

Zdaj zahteva vlada pravico, da prepové shode po potrebi, in pa, da sme hujskače odgnati iz posameznih okrajev in jim nakazati gotove kraje za bivanje.

To so poglobitve točke ministerske naredbe, po našem mnenju popolnem opravičene, pa tudi take, da se po njih, ako jih rabi vlada v odločene ji namene, sme pričakovati izboljšanja naših družbenih razmer, posebno v krogih delavcev in obrtnikov z odločnim izboljšanjem javne varnosti, tedaj na korist vsem miroljubnim državljanom.

Naši dopisi.

Lesce. — Veselica, katera je bila na Svečnico zvečer pri „Krištofu“, je privabila dokaj občinstva od blizu in daleč. Vsi prostori so bili prenapolnjeni. Vrli fantje-pevci iz Gorjan so peli tako dobro, da se je vse čudilo, da je sploh bilo mogoče jim toliko izuriti se. Po vsaki pesmi zadonela je burna pohvala. Ples je trajal do jutra. Čistega dohodka za revne učence je bilo 60 gld., k temu velikemu denarnemu vspehu so pa veliko pripomogli gospodje, ki so vstopnino precéj preplačali. Hvala jim! Upamo, da bo imela ta veselica dobre nasledke tudi še radi tega, da bo zbudila pevce na Breznici, v Bezanjah.

Iz Železnikov 8. febr. — Pri včerajšni volitvi tukajšnjega občinskega predstojništva postal je za župana: g. Levičnik Jože, učitelj in posestnik; svetovalca pa gg. Globočnik Anton, fužinar in posestnik in Košmelj Jože, mesar in posestnik.

Iz Ljubljane. — Neki rojác je te dni vprašal slavnega slovenskega pesnika in pisatelja, kakó on sodi o našem domačem prepiru, katerega so nekateri listi slovenski kar iz trte izvili, in kaj misli on o napádih, s katerimi nekateri „radikalni“ časopisi naši kar dan za dnevom „uničujejo“ vse časti vredne domoljube slovenske. Na to vprašanje je našemu znacu došlo to pismo: „Čestiti gospod! J. torej je pesimist. Kaj vruga pa bodi dandanes pameten in pošten človek, zlasti ko vidi, kaj se pri nas domá godi! Za Boga svetega, ali so ti ljudje tako hudobni, ali pa tako neumni. Če niso ne eno, ne drugo, do komolca naj Boga hvalijo in na božjo pot naj gredó po nazih kolenih k Devici Mariji na sv. Lušarje ali pa k sv. Jožefu v Ricmane, da je Bog v svoji neskončni milosti naši ubogi deželici podelil dar, katerega vsaj njeni prebivalci niso zaslužili! Meni je W-jeva oseba lanski sneg, ali to moram reči, kakor jaz vidim stvari, z rovnico na čelu puščati vsakemu, kdor dela zoper njega... Meni se tako rado očita, da sem premalo Slovan; če je slovanstvo to, s čimer se pri nas sedaj posebno odlikujejo neki ljudje, potem jaz res nisem Slovan, in tudi biti nečem. Tisto strankarstvo, razkolstvo, tisto večno natolcevanje — če je to res slovanstvo — apage!...“ — To je moška, kratka a krepka beseda. Fiat applicatio.

— (Bivši c. k. namestnik kranjski Edvard bar. Bach), umrl je pretekli teden na Dunaji; pogreb njegov bil je minulo nedeljo.

— (Za vredjenje Save pri Ježicah) sprejel je tudi budgetni odsek izredno državno podporo 20.000 gold. za leto 1884. po predlogu vladinem. — Stroški vsega vredjenja Save na onem kraju proračunani so, kakor čujemo, na 300.000 gold. Razun omenjenih 20.000 gold. proračunanih je za vredjenje Save še 20.000 gld. za izredne, 10.000 gold. pa za redne potrebščine v državnem proračunu tekočega leta.

— (Preložitev državne ceste čez Gorijance) dovolilo je, kakor čujemo iz zanesljivega vira po predlogu c. k. deželne vlade kranjske tudi c. kr. ministerstvo, ter je ukazalo izdelati nadrobni načrt o preložitvi in privolilo za izdelovanje načrta potrebno denarno zalogo.

— (V števil. 29. „Slov. Naroda“) očita nekdo dr. Poklukarjevem „Novicam“, da so sumičile g. E. Kramerja pred volitvijo tajnika kmetijske družbe in da so celó ime njegovo pačile v Kramer-ja mesto Kramerja.

„Novice“ se gledé tega natolcevanja lahko sklicujejo na to, kar so pisale o gosp. K. po občnem zboru kmetijske družbe leta 1882. in pa po občnem zboru leta 1883., sicer so „Nov.“ omenjale osebo g. K. samo v dveh dopisih iz Notranjskega, poročaje o njegovem

delovanji. — Kaj so o priliki prvomenjenega občnega zbora pisale „Novice“, bi bilo odveč ponavljati, na kratko pa se ono izreče v besedah: „branile so častno delovanje kmetijske družbe in njenega tajnika dr. Bleiweisa, katere je napadal g. K.“

O dogodbah občnega zbora leta 1883. objavile so „Novice“ troje: a) da je za g. Kramerja prišlo glasovati toliko nemškutarjev, kakor nikdar nikoli prej; b) da je imel g. K. pred občnim zborom z K. Deschmannom dolgotrajen razgovor, in c) da je g. K. pri občnem zboru razdajaval liste za volitev odbornikov kmetijske družbe med katerimi so bili naši politični nasprotniki dr. Schindler, baron Lichtenberg in menda tudi A. Galle, ne pa narodni kandidati Fr. Ks. Souvan in dr. Poklukar. Ako so bile res dogodbe pri omenjenih občnih zborih krive, da narodni družabniki kmetijske družbe, niso imeli onega zaupanja do g. K., katero se vendar po pravici sme zahtevati za prevažen posel tajnika c. k. kmetijske družbe, tedaj vendar niso dr. Poklukarjeve „Novice“ krive izida volitve, ampak g. K. sam, ki je tako ravnal, oziroma oni, ki so ga neprenehoma hujskali k tako malo premišljenemu početju.

„Novice“ imajo zavest, da so pri teh dogodbah storile samo svojo narodno dolžnost, — ali jo je tudi „Sl. N.“ storil, sodi naj narod naš.

O pisavi imena g. Kramerjevega je pa sumičenje „Sl. N.“ celó prazno. — Mi smo ime Kramerjevo tako pisali, kakor nam ga je pisal uradno sam. — Sicer pa je prenaivno iz pisave priimka sklepati na politično mišljenje dotične osebe. — Vprašamo samo, jeli bi se ne bil pokojni dr. Bleiweis po pravici na vse usta zasmel, ako bi bil hotel kdo njegovo ime slovenizirati v Blajvajs; enako pa bi se tudi nihče ne dal slepiti, da nam je Deschmann manj nasproten, ako bi ga pisali Dežman.

„Ostudno sumičenje“ in vse druge ljubeznjivosti, katere „Sl. N.“ ponuja „Novicam“, pustimo tedaj njemu samemu. — Za „Novice“ tako blago ni!

— (Živinski somenj ljubljanski dne 8. t. m.) bil je zeló živahen, prignalo se je 2210 repov, tudi kupca bilo je dosti, in zato se je prodalo mnogo živine za dobro ceno.

— („Ljubljanski časnik“.) V kratkem ima začeti izhajati nov slovenski dnevnik, kakor čujemo, izhajati ima v mali obliki kot večeren list uradnega lista „Laib. Zeitung“.

— (Slovensko gledališče.) Prihodnja slovenska predstava bode v ponedeljek 18. dan t. m. Pustnemu času primerna Nestrojeva burka s petjem v 4 dejanjih „Danes bomo tiči!“ (Einen Jux will er sich machen), utegne dovolj smeha napraviti, ker se je skrbelo za dobro osoljene kuplete.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Preteklo nedeljo prišel je odsek o izjemnem stanju do svojih sklepov, in, kakor je bilo pričakovati, hodila bode tudi pri tem vprašanju levica svojo pot, se ve da, proti vladi. — Večina odsekova izrekla se je: gledé na veleizdajske in javne varnosti, sila nevarne dogodbe zadnjega časa, gledé na to, da so naredbe ministerske vtemeljene tudi v postavi, in pa gledé na odločno izjavo vladino, da hoče to vporabljeni samo v zatiranje obstoječega anarhističnega početja — se za opravičeno izreče naredba vsega

ministerstva od dne 30. januarija 1884., s katero so se vpeljala izjemna določila za sodnijske okraje Dunaj, Korneuburg in Dunajsko Novomesto.

Levičarska manjšina odsekova pa predlaga: ne odobriti one naredbe, ker ni omejena na slučaje veleizdajstva in pa osebni varnosti nevarna.

Enako je večina odsekova sklenila priporočiti, da se naredba, s katero je bilo ustavljeno delovanje porotnih sodnij, vzame na znanje; manjšina odsekova pa predlaga, naj se ta naredba takoj prekliče.

Poročevalec večine odsekove je dr. Tonkli, v imenu manjšine poročal je dr. Kopp.

V zbornici obravnavali se bodo predlogi o izjemnem stanju jutri v četrtek.

Sicer so na dnevnem redu jutrajšnje seje še prva branja 4 vladinih predlogov.

V včerajšnji seji sklenilo se je dovoliti sodnijsko postopanje zoper poslanca Reschauerja in dr. Blocha, katera sta tožena zarad razžaljenja časti. — Dalje sprejela se je postava o odškodovanji onih oseb, katere so se ali bi se po nedolžnem obsodile, dotičen načrt postave sprejel se je po zanimivi razpravi soglasno.

Ogerska. — Zbornica poslancev pritrdila je predlogu vladinemu, da umakne zdaj, v gosposki zbornici dvakrat zavržen sklep zarad zakonov med kristijani in judi. — V obravnavah državnega zbora bila je zanimiva izjava grofa Aponi-a, nasproti hrvatskemu poslancu Josipoviću, v katerem prvi popravlja krivo sodbo drugega gledé Hrvatske. Aponi naglašal je odločno, da sedanja opozicija nikdar ne misli na to, nasproti Hrvatski postopati ojstreje ali celó krivično, temveč bi se zmiraj strogo držala pogodbe in bila pravična Hrvatom, dostavil je: naj govornik Josipović to pové svojim rojakom. — Umrl je podpredsednik gosposke zbornice grof Cziraky in pa poslanec Laszlo.

Egipt. — Uporniki pod poveljstvom krivega proka napredujejo bolj in bolj. — General Gordon, ki hoče upornike premagati z zlatom, sicer ni vjet, kakor se je poročalo pred nekaj dnevi, ampak je po telegramih od 11. t. m. srečno dospel v Berber, toda telegram od 12. t. m. naznanja iz Suakima, da je guverner v Sinkat-u, izbravši rajš smrt, kakor vdati se, v ponedeljek razdjal trdnjave, zabil topove in napravil naskok z vso posadko 600 mož, ki so bili vsi pomorjeni, uporniki pa so zasedli Sinkat.

V Severni Ameriki prizadevajo povodnji veliko škodo, Velpre v Ohiji je razun 50 hiš popolnem pod vodo.

Listnica vredništva. Gosp. M. C. na D.: Prosimo, ne zamerite, da pride Vaš zanimiv spis še le v prihodnji številki, zdaj bi se ga bilo moglo sprejeti samo mali odlomek, tudi popravek nam je došel. Morebiti prav v kratkem kaj več z besedo. — Tudi več drugih spisov morali smo odložiti za prihodnji list in prosimo zato tudi vse druge gospode sodelovalce za zamero!

Žitna cena

v Ljubljani 9. februarja 1884.

Hektoliter: pšenice domače 8 gold. 12 kr. — banaške 8 gold. 55 kr. — turšice 5 gold. 60 kr. — soršice 6 gold. 67 kr. — rži 5 gold. 85 kr. — ječmena 4 gold. 87 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 5 gold. 53 kr. — ovsa 3 gold. 25 kr. — Krompir 3 gold. 13 kr. 100 kilogramov.